

יוצא לאור לפרשת שמיני הי' תהא שנת פלאות אראנו
(מספר 28)

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל שליט"א

שניאורסאהן

מליובאוויטש

בעניני גאולה ומשיח

יוצא לאור על ידי מערכת
"אוצר החסידים"

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות חמשים ושתים לבריאה
הי' תהא שנת נפלאות בכל
שנת הצדי"ק לכ"ק אדמו"ר שליט"א

לזכות

החיילת ב"צבאות השם" מרים זלאטא תחי'
ליום הולדתה הרביעי לאויש"ט,
ביום ז"ך ניסן הי' תהא שנת פלאות אראנו
ולזכות אחי'

חיילי "צבאות השם" משה זאב ונחום יוסף שיחיו

*

נדפס ע"י הוריהם

הרה"ת ר' לוי יצחק וזוגתו מרת שיינא שיחיו בנימינסון

ולזכות זקניהם

הרה"ת ר' ירחמיאל וזוגתו מרת פייגא חנה שיחיו בנימינסון

הרה"ת ר' שלום וזוגתו מרת לאה שיחיו פערל

* * *

לזכות

החיילת ב"צבאות השם" גאולה שיינא תחי'
ליום הולדתה הרביעי לאויש"ט,

ש"ק פ' שמיני, כ"ח ניסן הי' תהא שנת פלאות אראנו

ולזכות

אחיותי החיילות ב"צבאות השם"

נעמי ברכה, חנה שירה, פנינה פערל, ורבקה תחינה

*

נדפס ע"י הוריהם

הרה"ת ר' טל הלוי וזוגתו מרת שטערנא שרה שיחיו לוי

היי שותף בהפצת עניני "משיח וגאולה"!!!
להקדשות ולפרטים נוספים:
טל.: 753-6844 (718) או 934-7095 (323)
אימייל: info@torah4blind.org

Be A Partner

In Spreading *Inyonei Moshiach U'geula*!!!

To Dedicate This Publication

In Honor Of Your Family Or A Loved Ones

For More Info. Call:

(718) 753-6844 or (323) 934-7095

or email: info@torah4blind.org

For this and other books on Moshiach & Geulah, go to:

<http://www.torah4blind.org>

TO DEDICATE AN ISSUE IN HONOR OF A LOVED ONE, CALL (323) 934-7095

ובמצוות, בלימוד התורה – נגלה דתורה ופנימיות התורה, ובקיום המצוות בהידור . . . וכל זה – מתוך הצפי' והתשוקה וכו' חזקה לגאולה¹⁰ – „אחכה לו בכל יום שיבוא“¹¹, כפי שאומרים בכל יום בתפלה: „ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים“, ו(בימי החול) – „את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח“. וכמדובר כמ"פ.

מפתח ותוכן

פרשת שמיני

- א. **ונגלה כבוד הוי' וראו כל בשר יחדיו - מצד הבשר (העולם) עצמו..... 3**
 ביאור גדר "שמיני" (ע"פ פי' הכלי יקר ריש פרשתנו) ושייכות לימות המשיח; ביאור דברי אדמו"ר הזקן (תניא פל"ז) שהשכר דימות המשיח "תלוי במעשינו ועבודתנו כל זמן משך הגלות" דוקא
- ב. **ביאת המשיח בכחו ובאחריותו של כאו"א..... 11**
 בשנה זו [ה'תנש"א] קורין פ' שמיני ח' פעמים, "שמיני שמונה - שמינה"; חיבור בלי גבול וגבול; הקשר לתחלת פרקי אבות, מחר חודש, מלכות שבגבורה, אראנו נפלאות, קירוב הגאולה

פרקי אבות

- ג. **כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא..... 16**
 השייכות דמשנה זו לאמירת פרקי אבות: הטעם ש"כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא" (עולם התחי'), משא"כ השכר דג"ע

הוספה / בשורת הגאולה

- ד. **משיחות אור ליום ד' פ' שמיני, כ"ו ניסן ה'תנש"א..... 20**
 "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות" מתקיים בימינו אלה, ביאור הדברים בפרטיות; עומדים כבר אחרי ה"ארבעים שנה" במדבר העמים דגלות, וכבר עומדים ב"יבואן אל מנוחת" בארץ הקודש וירושלים בגאולה האמיתית והשלימה
- ה. **משיחות אור ליום ועש"ק פ' שמיני, כ"ח ניסן ה'תנש"א..... 25**
 תמיהה גדולה ביותר היתכן שעדיין לא פעלו ביאת משיח צדקנו בפועל ממש, דבר שאינו מובן כלל; אילו היו צועקים "עד מתי" באמת, בודאי כבר הי' משיח בא; אני את שלי עשיתי - עשו כל אשר ביכלתכם - ענינים שהם באופן דאורות דתוהו אבל בכלים דתיקון - להביא בפועל את משיח צדקנו תיכף ומיד ממש
- ו. **משיחות ש"פ שמיני, מבה"ח וער"ח אייר ה'תנש"א..... 27**
 הנסים והנפלאות שבשנה זו הם הכנה לנסים ונפלאות דגאולה העתידה; קיבוץ נדחי ישראל ממדינה ההיא בלי הגבלות, מעין קיבוץ גליות, וזהו מהגילויים שלמעלה ממדידה והגבלה הבאים בסוף זמן הגלות; דורנו זה - דור התשיעי להבעש"ט - נעשה הכנה קרובה בלי הפסק כלל, להגאולה; האחריות על כאו"א להוסיף בעבודתו להביא את משיח בפועל ממש, הוספה בלימוד התורה, ובקיום המצוות בהידור, מתוך צפי' ותשוקה חזקה להגאולה

שמיני

ונגלה כבוד הוי' וראו כל בשר יחדיו - מצד הבשר (העולם) עצמו

הראשונה והאחרונה באותה סדרה, ישנן כמה פרשיות המפסיקות ביניהן - אבל הנקודה המשותפת הנ"ל ישנה דוקא בפרשיות אלו (אפילו שאינן סמוכות), שהן באותה סדרה.⁵

ב. מהנ"ל מובן גם בנוגע לפרשתנו: למרות שמצד אחד להתחלת הסדרה, ויהי ביום השמיני ישנה שייכות לסיום הסדרה שלפני הרבה יותר מאשר לפרשה, זאת החי"ג (שבסיום פרשת שמיני) - וכמובן גם בפשוטות, ש"ויהי ביום השמיני" בא בהמשך לענין שבעת ימי המילואים שבסיום הסדרה הקודמת, משא"כ, זאת החיה" שאין לזה לכאורה כל שייכות - אבל מאחר שלכל סדרה יש נקודה מיוחדת, שבה היא שונה מכל הסדרות האחרות, מובן, שלשתי הפרשיות, ויהי ביום השמיני" ו"זאת החיה" יש תוכן אחד מיוחד, שאינו בפרשת, קח את אהרן גוי"ז; ותוכן זה רמוז בשם הסדרה - "שמיני".

ג. מאחר ובשם הסדרה אין רמז לכך שמדובר כאן אודות (שמיני למילואים, ואפילו לא לכך שמדובר

א. דובר כבר פעמים רבות אודות חלוקת הסדרות - ג"ן סדרים דאורייתא - שלמרות שבכל סדרה יש כמה פרשיות, שכל פרשה היא ענין בפני עצמו, אעפ"כ, זה גופא שכל הפרשיות נמצאות באותה סדרה, זוהי הוכחה לכך שישנה נקודה משותפת המחברת ביניהן.

ומאחר שתוכנו של כל דבר נרמז ומתבטא ב"שמו אשר יקראו לו בלשון הקודש"² - מובן, שהנקודה התיכונה [שישנה בכל עניני הסדרה] רמוזה בשם הסדרה (שהרי שמות הסדרות הם ע"פ תורה).³

ואע"פ שבנוגע לתוכן הפרטי של כל פרשה, החילוק בין הפרשה הראשונה והאחרונה של אותה סדרה גדול יותר מהחילוק בין הפרשה הראשונה של הסדרה לפרשה האחרונה של הסדרה שלפני - כיון שפרשיות אלו סמוכות זו לזו (והרי "סמוכים" הוא דרך לימוד ע"פ תורה),⁴ בעוד שבין הפרשה

משיחת ש"פ שמיני תשל"א ותשל"ו. ש"פ אחרי ומאמר דאחש"פ * תשכ"ה. נדפס בלקו"ש ח"י"ז ע' 92 ואילך. תרגום מאידית.

(1) ראה ח"א (מהנ"ע) קד, ב. ח"ב רז, ב. תקי"ז תי"ג (כט, רע"ב). ועוד.

(2) ראה שער היחוד והאמונה פ"א.

(3) ראה בכל הנ"ל לקו"ש ח"ה ע' 57 ואילך.

(4) גם בפש"מ (וגם מסדרה אחת לסדרה לפני"ז - ראה פרש"י ר"פ משפטים. ר"פ

(* נדפס בספר המאמרים - מלוקט ח"ב ע' מה.

יום הולדתו של אדמו"ר מהר"ש, וידוע הוראתו ונתינת כח שלו בענין "מלכתחילה אריבער"⁴ - שהוא דור הששי (מהבעש"ט), חזקה בכפליים, ומזה מגיעים לדור השביעי, דור השמיני, עד לדורנו זה - דור התשיעי (ג' פעמים ג' חזקה), שנעשה הכנה קרובה - בלי הפסק כלל - לעשירי יהי' קדש בגאולה האמיתית והשלימה.

ובכל זה מקבל כאו"א תוספת כח מאתפשוטות דמשה⁵ שבדורנו, כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, ובפרט שקראנו היום בבית הכנסת שלו. . ומבית תפלה זה נמשך הכח גם מחוץ לבית זה, עד בכל העולם כולו, גם בפניה נדחת (בגשמיות וברוחניות) בעולם, עד שנעשה "ביתי בית תפלה יקרא לכל העמים"⁶, ביחד עם "מקבץ נדחי ישראל עוד אקבץ עליו לנקבציו"⁷,

- וכפי שמתקיים מעין זה בזמנים אלו (שנת נסים ושנת אראנו נפלאות) - ה"מקבץ נדחי ישראל" ממדינה ההיא בלי הגבלות (לא כפי שהי' קודם שבכדי לצאת משם היו צריכים ליחוס מיוחד ודרישה מיוחדת), והם באים לארץ ישראל, ג"כ בלי הגבלות (לא כפי שהי' בזמן שלפני זה, כידוע ומפורסם) - וזהו מהגילויים שלמעלה ממדידה והגבלה הבאים עוד בסוף זמן הגלות.

ובפשוטות:

כאו"א מישראל, אנשים נשים ואפילו טף, יש לו אחריות להוסיף בעבודתו להביא את משיח צדקנו בפועל ממש!

ומזה מובן, שאין מקום כלל שבמקום לפעול בעצמם יסמכו על אחרים או יטילו את העבודה על אחרים - אלא זוהי העבודה דכל אחד ואחת, כאו"א צריך לעשות בעצמו את העבודה ד"לשמש את קוני" (שלשמה "אני נבראתי"⁸), ובודאי שיש לו כחות ע"ז (כיון ש"איני מבקש כו' אלא לפי כחן" כנ"ל).

ובמה מתבטאת עבודה זו - הרי זה ג"כ בפשוטות: בהוספה בתורה

און אין וואָס באַשטייט די עבודה – איז דאָס אויך בפשטות: אין מוסיף זיין בתורה ובמצוות, אין לימוד התורה – נגלה דתורה און פנימיות התורה, און אין קיום המצוות בהידור. . וכל זה – מתוך הצפי' והתשוקה וכו' חזקה צו דער גאולה¹⁰ – „אחכה לו בכל יום שיבוא“¹¹, ווי מ'זאָגט עס בכל יום בתפלה: „ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים“, און (בימי החול) – „את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח“. וכמדובר כמ"פ.

(משיחות ש"פ שמיני, מבה"ח וער"ח אייר תנש"א)

10) בל' חז"ל – „צפית לישועה“ (שבת לא, סע"א). וראה רמב"ם הל' מלכים רפ"א: „כל מי שאינו מאמין בו (במלך המשיח), או מי שאינו מזכנה לביאתו כו"ל. וראה לקו"ש חלק ל' ע' 182-3. וש"נ.
11) נוסח „אני מאמין“. וראה לקו"ש חכ"ג ע' 394.

כללות מעלת שנה זו – שבנ"י נתנו לה את הסימן והשם „הי' תהא שנת נפלאות אראנו“ – שנה שמתיוחדת בזה שהיא „שמינה“ ומלאה בנסים ונפלאות מהקב"ה שמתרחשים לעיני כולם, (גם) כהכנה לנסים ונפלאות דהגאולה האמיתית והשלימה שבאה תיכף ומיד ממש, „כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות“¹ – כמדובר ומודגש פעמים רבות במשך השנה.

שבת זו היא גם הספירה ד"מלכות שבגבורה", גילוי מלכא משיחא מתוך גבורת הגלות, ושבת פ' שמיני. . הקשורה במיוחד עם משיח צדקנו – „כנור של ימות המשיח“ הוא מ"שמונה נימין"². . עד שזה מביא מיד את הענין דתשיעי ודעשירי יהי' קדש – השלימות דעשרה בגאולה האמיתית והשלימה („עלי עשור“³), „כנור של עשרה נימין“² (שלמעלה מכנור של שמונה נימין).

ובהדגשה יתירה – מצד זה שמיד בתחלת חודש אייר, בב' אייר, חל

מהתלבשות בעולם, בחי' האור שלמעלה מהשתלשלות¹². אבל לאידך גיסא, משמעות התיבה „שמיני“ גופא מורה על כך שאין זה ענין בפני עצמו, אלא ענין שיש לו שייכות (ובא בהמשך) לענינים של „שבע“.

וזה החידוש בענין של „שמיני“ – בו מתבטאת השלימות בגילוי אלקות: תכלית הכוונה היא, שגם האור שלמעלה מהשתלשלות ימשך (בגילוי) בעולם – וזה מרומז בתיבה „שמיני“, שגם מה שמוכרל ולמעלה מהבריאה (מבחי' „שבע“ – כנ"ל בכלי יקר) יהי' באופן של „שמיני“, השייך לובחינת ז' (- עניני הבריאה.

ה. וזהו גם הביאור בזה ש„כנור של ימות המשיח“¹³ יהי' בעל „שמונה נימין“¹⁴:

בימות המשיח יהי' החידוש של „ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר“¹⁵, היינו שלמרות ש„כבוד הוי"ו“ הוא למעלה באין ערוך מהבריאה¹⁶, הוא יהי' אז בגילוי באופן של „וראו כל בשר“ – בראי' מוחשית של הבשר הגשמי¹⁷, עד

12) וכלי הכלי יקר, כי מספר זה מיוחד אליו ית"ו.

13) שהובא בכלי יקר שם.

14) ערכין יג, ב. וראה לקו"ת תוריע כא, ד.

15) ישע"י מ, ה. וראה כלי יקר שם „שלימות המשיח נגלה כבוד ה' וראו כל בשר כי ה' אחד רוכב על ז' כו"ל.

16) ראה ד"ה מצה זו תרע"ה (בהמשך תער"ב ח"ב ע' תתקל) דכבוד ה' הוא מל' דא"ס כמו שהוא לפנה"צ.

17) וראה תו"ח תצה תפכ, א ואילך. שער

האמונה פכ"ה. ובתו"ח שם: אפילו בהמות יכירו את בוראם ויבין כל יצור כו'.

כאן אודות יום שמיני בכלל – שהרי הסדרה אינה נקראת „יום שמיני“⁸, אלא „שמיני“ (סתם) – מובן, שכאן נוגע הענין הכללי של „שמיני“, ולא הענין הפרטי (של מילואים או ימים) שבנוגע אליו הוא שמיני.

וע"פ המבואר (לעיל ס"ב) – בנוגע לחילוק בין השייכות לסיום הסדרה שלפני והשייכות לפרשה אחרת בסדרה זו גופא – נמצא, שפרשת „קח את אהרן“ מהסדרה הקודמת היא – בנוגע לנקודה המשותפת – רק הקדמה ל„שמיני“, אך אינה חלק מ„שמיני“ [כפי שבפשטות הענין, „שבעת ימי המילואים“ הם הקדמה ליום השמיני]; משא"כ „זאת החי“, הכתובה בפרשת שמיני, היא חלק מ„שמיני“ גופא.

ד. ויובן בהקדים, מה שבתוכן המספר „שמיני“ מצינו שני קצוות: מצד אחד, המספר „שמיני“ מורה על ענין המובדל בערך מהז' שקדמו לו; וכפי שמבאר ה„כלי יקר“, שכל עניני הבריאה הם במספר ז', והמספר „שמיני“ הוא „מיוחד אליו יתברך“.

והפירוש בזה הוא, כמבואר בכמה מקומות¹⁰, שהמספר „שבע“ כולל לא רק את עניני הבריאה גופא, אלא גם את האור האלקי המתלבש בבריאה¹¹, ו„שמיני“ מרמז על האור שלמעלה

8) להעיר שברמב"ם בסדר תפלות כו' בסופו כי ויהי ביום השמיני.

9) ריש פרשתנו. וראה רבינו בחיי כאן.

10) ראה ד"ה ויהי ביום השמיני דשנת תש"ד ותש"ה. לקו"ש ח"ג ע' 974.

11) ראה תש"ד שם סוף סעיף יו"ד (ותש"ה)

שבזה נכלל גם אור הסוכ"ע.

ובכל זה באקומט יעדערער נאָכמער כח פון אַתפּשטותא דמשה⁵ שבדורנו, כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, ובפרט אַז מ'האָט היינט געלייענט אין בית הכנסת שלו . . . און פון דעם בית תפלה ווערט נמשך דער כח אויך מחוץ לבית זה, ביז בכל העולם כולו, אויך אין אַ פינה נדחת (בגשמיות וברוחניות) בעולם, ביז אַז עס ווערט "ביתי בית תפלה יקרא לכל העמים"⁶, צוזאמען מיט "מקבץ נדחי ישראל עוד אקבץ עליו לנקבציו"⁷,

– ווי עס ווערט נתקיים מעין זה בזמנים אלו (שנת נסים ושנת אראנו נפלאות) – דער "מקבץ נדחי ישראל" פון מדינה ההיא בלי הגבלות (ניט ווי ס'איז געווען פריער אַז בכדי אַרויסגיין פון דאָרטן האָט מען געדאַרפט אַנקומען צו אַ יחוס מיוחד און אַ דרישה מיוחדת), און זיי קומען אָן אין ארץ ישראל, אויך אָן הגבלות (ניט ווי ס'איז געווען בזמן לפני זה, כידוע ומפורסם) – וואָס דאָס איז צווישן די גילויים שלמעלה ממדידה והגבלה וואָס קומען פאַר נאָך בסוף זמן הגלות.

ובפשטות:

יעדער איד, אנשים נשים און אפילו טף, האָט די אחריות צו מוסף זיין אין זיין עבודה צו ברענגען משיח צדקנו בפועל ממש!

דערפון איז פאַרשטאַנדיק, אַז עס האָט קיין אָרט ניט אַז אַנשטאַט אליין טאָן זאָל מען זיך פאַרלאָזן אויף אַנדערע אַדער אַרויפלייגן די אַרבעט אויף אַנדערע – נאָר דאָס איז די עבודה פון כל אחד ואחת, יעדערער דאַרף אליין טאָן זיין עבודה "לשמם את קוני"⁸ (צוליב וועלכע "אני נבראתי"⁸), און ס'איז זיכער אַז ער האָט אויף דעם כחות (וואָרום "אני מבקש כו' אלא לפי כחן" כנ"ל).

(5) זח"ג רעג, א. תקו"ז תס"ט. וראה תניא פמ"ד (סג, א).

(6) ישעי' נו, ז.

(7) שם, ח.

(8) משנה וברייתא סוף קידושין.

(9) במדב"ר פי"ב, ג.

שגילוי בחי' כבוד הוי' יהי' (לא בדרך חידוש, אלא) בדרך פשיטות בעולם הגשמי.

היינו שזה שהבשר הגשמי יראה את "כבוד הוי'" יהי' מצד תכונות וטבע מציאותו הגשמית (כפי שתהי' אז), שזהו האופן האמיתי של "בדרך פשיטות":

באם הבשר "רואה" את כבוד הוי' רק מפני ש"כבוד הוי'" הוא בלי גבול שלכן הוא יכול לרדת גם למטה מטה עד ש"יראה" גם ע"י הבשר הגשמי¹⁸ [אך און זה מצד התכונות של הבשר גופא] – אזי גילוי האלקות בעולם (אפילו כאשר הוא בא בראי' מוחשית¹⁹) הוא באופן של "חידוש": זהו חידוש והוספה בעולם, כיוון ש"ראיית" הבשר את כבוד הוי' אינה מצד טבעו.

הפירוש (האמיתי) של "בדרך פשיטות" הוא, שזה שהבשר יראה את "כבוד הוי'" יהי' מצד תכונות וטבע הבשר גופא²⁰, באותו האופן שעניי בשר

(18) ראה המשך תער"ב שם ע' תתקלא שעד"ו הי' בעת מ"ת.

(19) בכללות כשהגילוי הוא באופן של ראי' הוי' ע של פשיטות ולכן הובא הדוגמא לזה (המשך תער"ב שם ע' תתקלה) מקי"ס וביהמ"ק: בשעת קי"ס ראו הכל גילוי האוא"ס כו' וכן בביהמ"ק דכשם שבא לראות כך בא ליראות (חגיגה ב, א. וש"ג).

אמנם אמיתית הענין בדרך פשיטות הוא כאשר בא מצד טבע הבשר גופא, משא"כ בעת קי"ס הי' זה "מצד הגילוי דאוא"ס ועד"ו בביהמ"ק ש"הי' גילוי אוא"ס" ולכן אמיתית הפשיטות תהי' לעת"ל, ראה שם ע' תתקלו "וביותר מזה יהי' לעתיד כו'". וראה שם ח"ג ס"ע אירסג ואילך.

(20) "וכמו"כ בגילוי הנבואה שיהי' לעתיד בכאור"א וכמ"ש ואשפוך את רוחי על כל בשר גו'

רואות דברים גשמיים, שזהו מצד הטבע והתכונה של עיני הבשר עצמן²¹.

וזהו השייכות של ימות המשיח למספר "שמונה": הענין של "ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר" (שיתחדש בימות המשיח) מבטא את שני הקצוות הנ"ל שבבחי' "שמונה": "כבוד הוי'" נעלה ומובדל בערך הבריאה שבמספר ו', ואעפ"כ הוא יתגלה בעולם באופן כזה שראיית הגילוי תהי' מצד טבע העולם גופא – ה"שמיני" יהי' ביחד עם ה"שבע".

ו. אבל צריך להבין: זה שהעולם הוא כעת באופן שהאלקות אינה נראית בו [אפילו לא דרגת האלקות שבערך הבריאה], ה"ז (לא דבר נוסף על מציאות העולם, אלא) מאחר שהעולם נברא באופן זה – א"כ היות שההעלם

ולא כמו גילוי הנבואה נביאים שיש בזה כמה תנאים כו' ואחר כ"ז הי' גילוי הנבואה כדבר פלא שלמעלה מהטבע כו' משא"כ לעתיד יהי' הנבואה כמו דבר טבעי" (המשך שם ע' תתקלו). והיינו, אף שגילוי הנבואה הוא באופן של ראי' הרי מכיון שצריך לזה כמה תנאים כהקדמה לזה, אין הנבואה חלה אלא על כו' (רמב"ם הל' יסוה"ת פ"ו ה"א) וגם לאחריו כל התנאים אלו אין מתנבאין בכל עת שירצו אלא מכוונים דעתם וכו' (שם ה"ד), וגם כשמוכוונים דעתם, אפשר שתשרה שכינה עליהן ואפשר שלא תשרה" (שם ה"ה), וגם בזמן גילוי הנבואה צריך להיות ההכנה וכמו ויפשוט גו' ואראה ואפול על פני (מהובא בהמשך שם), הרי מוכח, שלא רק שאי"ז בדרך פשיטות מצד טבע המטה אלא גם ש"הטבע לא יוכל לקבל זאת וע"כ הי' צ"ל הפשטת הגשמי וביטול החושים כו'" – דבר חידוש.

(21) ראה בהמשך שם, דכמו שעכשיו תפיסת

היש והמציאות הוא דבר טבע, כמו"כ יהי' לעתיד תפיסת האלקות כדבר טבעי כו'.

כא.

דעם כללות'דיקן אויפטו פון דעם היינטיקן יאָר – אויף וועלכן אידן גיבן דעם סימן און נאָמען „ה' תהא שנת נפלאות אראנו" – אַ יאָר אויסגעצייכנט דערמיט וואָס ער איז „פעט" און אָנגעפילט מיט נסים ונפלאות פון דעם אויבערשטן וואָס קומען פאָר לעיני כולם, (אויך) אַלס הכנה צו די נסים ונפלאות פון דער גאולה האמיתית והשלימה וועלכע קומט תיכף ומיד ממש, „כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות"¹ – ווי גערעדט און אונטערשטראַכן פיל מאָל במשך דעם יאָר.

* * *

דער שבת איז אויך די ספירה פון „מלכות שבגבורה", גילוי מלכא משיחא מתוך גבורת הגלות, און שבת פ' שמיני . . . וואָס איז פאַרבונדן במיוחד מיט משיח צדקנו – דער „כנור של ימות המשיח" איז פון „שמונה נימין"² . . . ביז אַז דאָס ברענגט גלייך דעם ענין פון תשיעי און פון עשירי יהי' קדש – די שלימות פון עשרה בגאולה האמיתית והשלימה („עלי עשור"³), „כנור של עשרה נימין"² (שלמעלה מכנור של שמונה נימין).

ובהגשה יתירה – מצד דעם וואָס גלייך בתחלת חודש אייר, בב' אייר, איז דער יום הולדת פון דעם רבי'ן מהר"ש, וידוע הוראתו ונתנית כח שלו בענין „מלכתחילה אריבער"⁴ – וואָס ער איז דער דור הששי (פון דעם בעש"ט), חזקה בכפליים, און דערפון קומט מען דערנאָך צום דור השביעי, דור השמיני, ביז דורנו זה – דור התשיעי (ג' פעמים ג' חזקה), וואָס ווערט די הכנה קרובה – בלי הפסק כלל – צו עשירי יהי' קדש בגאולה האמיתית והשלימה.

(1) מיכה ז, טו.
 (2) ערכין יג, ב. וש"נ.
 (3) תהלים צב, ד.
 (4) אגרות קודש אדמו"ר מהוריי"צ ח"א ע' תריו.

והסתר בעולם הוא מצד עצם מציאותו²² [שמהאי טעמא הוא נקרא בשם „עולם" (ששמו של כל דבר מבטא את תוכנו העיקרי) מלשון העלם²³], א"כ כיצד שייך שה„וראו כל בשר" לעת"ל יהי מצד ענין הבשר גופא, בעוד שזהו היפך גדר ותכונת (הבשר) העולם?

ז. אדמו"ר הזקן אומר²⁴, ש„גילוי אור א"ס ב"ה בעוה"ז הגשמי", שיהי בימות המשיח (ותחה"מ) „תלוי במעשינו ועבודתנו כל זמן משך הגלות".

ולכאורה: מהו הדיוק ב„כל זמן משך הגלות" דוקא: הרי זה שעי „מעשינו ועבודתנו" פועלים את „גילוי אור א"ס ב"ה בעוה"ז הגשמי", זהו מצד מעלת המצות [כפי שאדה"ו אומר שם גופא ש„בעשייתה (של המצוה) ממשיך האדם גילוי אור א"ס ב"ה מלמעלה למטה להתלבש בגשמיות בעוה"ז], א"כ במה זה קשור ל„זמן משך הגלות" דוקא?

אחד הביאורים בזה (בדרך אפשר):

(22) ראה תניא פל"ו „עד שנברא* עוה"ז הגשמי והחומרי ממש והוא התחתון במדריגה שאין תחתון למטה ממנו בענין הסתר אורו ית' וחשך כפול ומכופל עד שהוא מלא קליפות וס"א שהן נגד ה' ממש" כו'. וראה לקו"ש ח"ו ע' 22 ואילך.

(23) לקו"ת שלח לו, ד. ובביאורו להצ"צ ע' שנה: עולם ל' העלם כמאמרו"ל (פסחים נ, א) ע"פ (שמות ג, טו) זה שמי לעלם (לשון העלם שלא כמו שנכתב כו'.
 (24) תניא רפ"ז.

ח. הטעם שמעשה המצוות בכללות פועל המשכה המשנה את מהות העולם: תכלית בריאת העולם היא „בשביל התורה ובשביל ישראל"²⁵, שבני ישראל יפעלו ע"י התורה ומצותי גילוי אלקות בעולם. נמצא שהגילוי אלקות שנמשך בעולם ע"י ישראל והתורה, אינו ענין הבא כדבר נוסף על מציאותו – שהרי מאחר (שהגילוי אלקות ע"י ישראל והתורה) זוהי הכוונה והתכלית של העולם גופא, פירוש הדבר, שהעולם (בפנימיותו) „תובע" שיושלם (תכליתו): גילוי האלקות בו (ע"י התומ"צ של בני").

אמנם זה גופא עדיין אינו מספיק. שהרי מאחר וגדר ה„עולם" הוא (מלשון) העלם כנ"ל – היינו שמצד הבריאה הנה עצם מציאותו הוא באופן

(*) ולא „שנעשה" (משא"כ במרו"ל בה"א נברא עוה"ז) - בהתחלת התהוות שלו הוא עוה"ז הגשמי.
 (25) רש"י ר"פ בראשית. וראה גם ב"ר פ"א, ד. ויק"ר פל"ו, ד.

בלילה זה, וגם מחר לא יבוא משיח צדקנו, וגם מחרתיים לא יבוא משיח צדקנו, רחמנא ליצלן!!

גם כשצועקים „עד מתי“ – ה”ז מפני הציווי כו’, ואילו היו מתכוונים ומבקשים וצועקים באמת, בודאי ובודאי שמושיח כבר ה’ בא!!

מה עוד יכולני לעשות כדי שכל בנ”י ירעישו ויצעקו באמת ויפעלו להביא את המשיח בפועל, לאחרי שכל מה שנעשה עד עתה, לא הועיל, והראי’, שנמצאים עדיין בגלות, ועוד ועיקר – בגלות פנימי בעניני עבודת השם.

הדבר היחידי שיכולני לעשות – למסור הענין אליכם: עשו כל אשר ביכלתכם – ענינים שהם באופן דאורות דתוהו, אבל, בכלים דתיקון – להביא בפועל את משיח צדקנו תיכף ומיד ממש!

ויה”ר שסוכ”ס ימצאו עשרה מישראל ש”יתעקשו” שהם מוכרחים לפעול אצל הקב”ה, ובודאי יפעלו אצל הקב”ה – כמ”ש¹ „כי עם קשה עורף הוא (למעליותא², ולכן) וסלחת לעוננו ולחטאתנו ונחלתנו” – להביא בפועל את הגאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד ממש.

וכדי למהר ולזרוז עוד יותר ע”י הפעולה שלי – אוסיף ואתן לכאו”א מכם שליחות-מצוה ליתן לצדקה, ומגדולה צדקה שמקרבת את הגאולה³.

ואני את שלי עשיתי, ומכאן ולהבא תעשו אתם כל אשר ביכלתכם.

ויה”ר שימצאו מכם אחד, שנים, שלשה, שיטכסו עצה מה לעשות וכיצד לעשות, ועוד והוא העיקר – שיפעלו שתהי’ הגאולה האמיתית והשלימה בפועל ממש, תיכף ומיד ממש, ומתוך שמחה וטוב לבב.

(משיחת אור ליום ועש”ק פ’ שמיני, כ”ח ניסן תנש”א)

(1) תשא לד, ט.

(2) ראה שמו”ר ספמ”ב. הובא בתו”א מג”א קכג, סע”ב. לקו”ת בלק סז, ד.

(3) ב”ב יו”ד, א. וראה תניא פל”ז.

כזה שלא נרגשת בו התכלית הצריכה להתבצע על ידו, ואדרבה, מצד בריאתו ענינו הוא העלם – נמצא, שבנוגע למציאות וענין העולם גופא, המשכת האלקות שע”י המצות היא כמו דבר נוסף.

ושאלה זו מתורצת בכך שאומרים שמה שהגילוי דלעתיד נפעל ע”י „מעשינו ועבודתנו” – היינו (בעיקר) „כל זמן משך הגלות”, כדלקמן.

ט. מבואר בחסידות בכמה מקומות²⁶, שבזמן הגלות מאיר כח המס”נ יותר מאשר בזמן הבית, כי דוקא ההעלם וההסתר (דומן הגלות) מביאים לגילוי כח המס”נ.

כיצד יתכן ש„העלם” יביא לגילוי (של מס”נ) – הרי „העלם” ו„גילוי” הם הפכים? ולמרות שזהו לכאורה דבר טבעי, וכהמשל הגשמי לכך, שבעקב שברגל שליטת רצון הנפש היא יותר מאשר בראש, הרי שזה גופא צריך להבין, מדוע קבע כך הקב”ה את טבע הבריאה²⁷?

ההסבר לכך:

(26) ראה בארוכה ספר המאמרים אידיש בתחילתו. ד”ה אני ישינה תש”ט. ובכ”מ.
(27) בד”ה אני ישנה שם (ועוד), לפי שכה השכל מעלים על הרצון – פשיטות הנפש, משא”כ בעקב, ולכאו’ כ”ה גם בנמשל בכה המס”נ שבזמן הגלות ע”ש. אבל ראה לקו”ש ח”ט ע’ 75 וע’ 30, שממ”ש בתו”א ו„בבחינה זו נקרא הרגל ראש כו”” משמע דהעקב (מצד פחיתותו) הוא כלי לבחינת תחלתן (וראה גם ד”ה אני ישנה סה”מ אידיש ספ”ד). וכן מוכח גם מהענין (דדירה בתחתונים) דדוקא התחוננים הם דירה לעצמותו מצד ההרגש דמציאותו מעצמותו שבעוה”ז, ומהו מובן גם בכה המס”נ כדלקמן בפנים. וראה הע’ 31.

כדי שתתבצע כוונת הבריאה של „דירה לו ית’ בתחתונים”, שהעולם עצמו יהי’ דירה לקב”ה גם מצד טבעו²⁸, ברא הקב”ה את העולם באופן כזה, שתשתקף בו הכוונה והתכלית שלו. ומאחר והכוונה לשמה נברא העולם באופן של העלם והסתר היא בכדי שיבוא מכך גילוי נעלה יותר – „יתרון האור מן החושך” – לכן נברא העולם באופן כזה, שדוקא „העלם” יביא (ויהי’ „כלי” לאור נעלה יותר²⁹).

ומאחר שגם בעולם גופא (כפי שהוא עדיין „עולם מלשון העלם”, עוד לפני שהתגלתה הכוונה שבו) משתקף כיצד כוונת העלם העולם גופא היא בכדי שימשך בו תוספות ויתרון אור (ע”י קיום המצות) – לכן גילוי האלקות בעולם (שע”י קיום המצות) קשור עם מציאות העולם גופא.

וזהו ההסבר לכך שאומרים שהגילוי דלעתיד „תלוי במעשינו ועבודתנו כל זמן משך הגלות” – כי מצד המס”נ³⁰ שבזמן הגלות בא לידי ביטוי ומתגלה בהעלם העולם גופא, שהכוונה בו היא גילוי האלקות הנמשך ע”י תומ”צ;

וזהו הסיבה³¹ לכך שהמשכת

(28) ראה בארוכה לקו”ש ח”ב ע’ 73 ואילך.
(29) ע”פ מ”ש בפנים יומתק הלשון בתניא פל”ז „שימות המשח... הם תכלית ושלמות בריאת עוה”ז שלכך נברא מתחלתו” – דלכאו’ מה מוסיף ב„שלכך נברא מתחלתו” – כי ע”י הוספה זו דוקא מוסבר איך שהגילוי דימה”מ יהי’ בהמציאות דעוה”ז גופא.

(30) להעיר מהמשך תער”ב ח”ג ס”ע א’רפא ואילך.

(31) בד”ה מצה זו תש”ז פ”ב (ועד”ז בהמשך תער”ב פ”ב, ובכ”מ), שביש הנברא יש דוגמת

אחינו בני ישראל שיצאו זה עתה (ויוצאים כעת) ב"יציאת מצרים", מ"מצרים" (מלשון מיצרים וגבולים)⁶ דהמדינה ההיא, בדוגמת כפי שהי' ביציאת מצרים בפעם הראשונה, ש"וינצלו את מצרים"⁷, עד ש"אף מה שלא היו שואלים היו נותנים להם"⁸, וגם את הדברים הגנוזים⁹.

... ויהי רצון שהקב"ה יעזור לכאו"א מישראל שיהי' לו את ה"עינים לראות ו(במילא) אזנים לשמוע" ו"לב לדעת"¹⁰ – לראות את "המסות הגדולות אשר ראו עיניך האותות והמופתים הגדולים ההם"¹¹, את הנסים הגלויים שקורים בכל יום,

ובפרט שעומדים כבר לאחר "ארבעים שנה"¹² במדבר העמים (דגלות), במצב של "ארבעים שנה) אקוט בדור"¹³, ואוחזים כבר ב"יבואן אל מנוחתו"¹⁴, בארץ הקודש וירושלים¹⁵, עד "שלם", שלימות המנוחה – בגאולה האמיתית והשלימה,

ומובן א"כ, שבנ"י מוכנים כבר לכך, ויש להם כבר את ה"לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע" [כפי שהי' בשנת הארבעים לאחר יציאת מצרים, שכימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות].

ב.

ע"פ האמור לעיל ע"ד הדגשת ענין הגאולה (במיוחד) בזמן זה – מתעוררת תמיהה הכי גדולה: היתכן שמבלי הבט על כל הענינים – עדיין לא פעלו ביאת משיח צדקנו בפועל ממש?! . . . דבר שאינו מובן כלל וכלל!

ותמיהה נוספת – שמתאספים עשרה (וכו"כ עשיריות) מישראל ביחד, ובזמן זכאי בנוגע להגאולה, ואעפ"כ, אינם מרעישים לפעול ביאת המשיח תיכף ומיד, ולא מופרך אצלם, רחמנא ליצלן, שמשיח לא יבוא

של "שמיני", כלומר שבחי' האלקות המובדלת לגמרי מהבריאה, תהי' קשורה (גם) לעניני הבריאה (שבמספר) ³⁴ז.

(34) לכאו' א"מ: מכיון שהגילוי שביום השמיני, האור שלמע' מהשתל', בא דוקא ע"י ההעלם*, כנ"ל בארוכה, איוו שייכות יש (ומהו הצורך) בהקדמה דעבודת המטה בז' ימה"מ? והביאור (בקיצור עכ"פ): בכדי שיהי' לו ית' דירה בתחתונים שאלקות יומשך ויאיר בעולם בגילוי ובפנימיות, צריך ב' אופני עבודה: עבודה דמס"ג; ועבודה דכחות פנימיים, השגת אלקות אהוי"ר וכו'.

בהגילוי דמס"ג מתבטא איך שההעלם דעולם כוונתו גילוי אלקות, אבל להיות שהעלם וישות זה הוא צד השוה שבכל הנבראים, הרי אינו פועל ומגלה שגם תכונות וגדרי הפרט דכל נברא הם כלים לאלקות [ועוד: מכיון שעבודה דמס"ג היא באופן שאין מתחשבים כ"א מתגברים על ההעלמות והסתרים – א"כ אי"ז שייך לעניני העולם עצמו], ולכן צריך להעבודה דהשגה ואהוי"ר שגם גדרו הפרטי דכל נברא הוא כלי לאלקות.

ולאידך: העבודה דהשגה ואהוי"ר אינה מספיקה כי (נוסף ע"ז) שהאור הנמשך ע"ז הוא אור שבערך הבריאה (הרי) מצד העלם דעצם דעולם הוא הוספה על עצם מציאותו, ולכן צריך להעבודה דמס"ג שמבטא שגם העצם דעולם הוא כלי לאלקות ושיהי' יתרון האור – בחי' אור הבל"ג שלמע' מהשתל', שאי"ז הוספה על מציאותו שהרי ההעלם גופא מעורר גילוי כח המס"ג, ואי"צ ע"ז עבודה ויגיעה**.

ולכן ע"י הקדמת העבודה דהשגה ואהוי"ר שנמשך האור שלפי"ע העולמות באופן גלוי ופנימי בפרטי גדרי הנבראים (אף שההמשכה היא

(* להעיר מפרש"י פרשתנו ט, כג: הרי מצטער כו' והיו ישראל נכלמים כו' וראה לקמן הערה 41. (***) להעיר מהמשך תער"ב שם (ח"ג) בהחילוק מה שהכלי ממשך אור וגילוי והוא ע"י העבודה דתומ"צ בכלל, לזה שהכלי עצמה נעשה אור וגילוי ע"י מס"ג כו'.

האלקות שע"י המצות בזמן הגלות פועלת (ביתר שאת) ומתלבשת (יותר) במציאות של "גשמיות עוה"ז"³² גופא, עד שלעת"ל יבוא הדבר בגילוי, שה"ונגלה כבוד הוי' וראו כל בשר" יהי' מצד תכונות וטבע הבשר גופא.

יו"ד. ע"פ כהנ"ל יובן החילוק בין שייכותה של פ' שמיני לסיום פ' צו שלפני' ושייכותה של פ' "זאת החי"י" לפ' שמיני גופא:

בו' ימי המילואים, עליהם מדובר בסיום פ' צו, סיימו אהרן ובניו לפעול את כל השייך לפעול ע"י העבודה שלמטה, כולל המשכת האלקות הנמשכת ע"י אתעדל"ת – הנכללת בבחי' "ז"³³.

אך כל זה הי' כמו הכנה והקדמה ל"כבוד ה'", להשראת השכינה במשכן ביום השמיני למילואים, שתהי' באופן

"ענין מציאותו מעצמותו ומענין נמצא בבתי מציאות נמצא", ועפי"ז הי' אפשר לבאר וראה לקו"ש ח"י"ב ע' 74 הע' 30), דוה מה שהעולם (מצד ענינו גופא) נעשה דירה לו ית' (אף שענין וגדר העולם הוא העלם) הוא לפי שגם בהעלם דעולם גופא (ההרגש דמציאותו מעצמותו) מתבטא מציאותו העצמות,

אבל ביאור זה אינו מספיק עדיין, כי השייכות של היש דעולם (מצד ההרגש דמציאותו מעצמותו שבו) להעצמות, אינה מתייחסת לענין הגילוי (שהרי אדרבה: ההרגש דמציאותו מעצמותו שבעולם היא שאין לו שייכות לאלקות), ולכן: שייכות זו (של היש דעולם להעצמות) אינה מספיקה שמצד זה יהי' בעולם גילוי העצמות.

משא"כ להביאור שבפנים, ההעלם דעולם שייך (גם) לגילוי העצמות, מכיון שההעלם (בזמן הגלות) היא המעורר את גילוי כח המס"ג (שמצד עצם הנשמה המיוחדת בעצמותו ית').

(32) תניא שם. (33) ראה לקו"ש ח"י"ב ע' 62 ואילך.

ובזיון שלו:

בימי הפורים ולאחרי זה עדיין לא ידעו מה יהי ההמשך, עד היכן יבזו ויזיקו אותו, כמה חזק הוא ישאר, כמה הוא יצטרך להודות ולשלם, ואיך הוא ימלא אחר כל הדברים, או שהדברים יתבצעו ע"י אחרים; אח"כ בימי חודש ניסן, בימי הפסח – יצאו "בכוריהם" בנזיפה חזקה ובהחלטה למסקנא ותנאים חזקים (נוסף על ההוראות שלפני זה) איך "סאדאם" צריך לנהוג, וגם לראות ולוודא שהוא יקיים אותם: לשחרר את השבויים, להשיב את אשר לקח, ולשלם על הנזקים וההיזקות שעשה כעת (וגם על מה שעשה בעבר),

ובהמשך ימי החודש, עד הימים האחרונים של החודש, ניתוסף עוד יותר בהנס – שהוא הסכים להכל, וללא שום ניגוד ומלחמה,

ועד שהוא גילה כספים ורכוש שהחביא (ועד עתה לא ידעו כלל שהיו בידו).

. . . ענין נוסף בהמאורעות בזמן האחרון שרואים בהם נסים ונפלאות – הוא היציאה של ריבוי יהודים ממדינה ההיא, שהיא בדוגמת יציאת מצרים:

לאחרי ריבוי שנים של הנהגה באופן אחר לגמרי, שבהם יהודים לא יכלו לצאת משם – הרי דוקא בשנה זו ובשנה שלפני פתחה מדינה זו את שערי' לתת ליהודים [ארויסלאַזן אידן] לנסוע לארץ הקודש [ואפילו אם, מאיזו סיבה שתהי', התעכב חלק מהם במדינות אחרות לפי שעה (בארצות הברית או אוסטרלי' וכיו"ב) בקרוב הם יגיעו (ברצון שלם ומתוך שמחה וטוב לבב) לארץ הקודש, יחד עם משפחותיהם].

ועד שהמדינה עצמה מסייעת להם לצאת, בדוגמת כפי שהי' ביציאת מצרים, שתכליתה הי' ללכת לארץ הקודש (והבאתי אתכם אל הארץ גו'5), כולל גם – סיוע מהדברים הגנוזים של "מצרים", שמנצלים גם את זה, עד שחלק מזה – וגם מכספים אחרים דמדינות אחרות – מגיע לבני',

פ' "וזאת החיה", שמדובר בה אודות חיות ובהמות טמאות וכו' ואודות איסור אכילתן וטומאתן, שייכת ומהווה חלק מפ' שמיני עצמה:

זיכוך העולם, ל' העלם, שעל ידו מתגלה בשלימות שהכוונה בו היא בשביל גילוי אלקות – ז.א. בחי' האור המובדל לגמרי מהבריאה, זיכוך זה נפעל עי"ז שישנה מציאות ונתינת מקום (להעלם יותר) חיות ובהמות טמאות כו' ואעפ"כ ישנו ה"להבדיל בין הטמא ובין הטהור ובין החי' הנאכלת ובין החי' אשר לא תאכל"35 [ובדוגמת מאמר רו"ל36 אל יאמר אדם אי אפשי בבשר חזיר אלא אפשי ומה אעשה אבי שבשמים גזר עלי], שע"ז נעשה הזיכוך גם בהעלם שנותן מקום לחיות ובהמות טמאות; וכמו שהמדרש37 אומר עה"פ

38) ראה בכהנ"ל אוה"ת פרשתנו ע' נב. ושם ע' נד בויכוח ההעלם.
39) ולהעיר מאוה"ת פנחס ע' א'רו בביאור מארו"ל אל יאמר אדם אי אפשי כו', שאף שהי' לו רצון לזה הוא נמנע מצד גזירת מלך העולם והי' בחי' אתכפיא גמור דחשוכא ממש".
40) עוד ענין בזה, דענין מפרסת פרסה היינו ההבדל דיהי רקיע שיהי' מבדיל בין מים למים (נועם אלימלך סוף פרשתנו הובא באוה"ת פרשתנו ע' מח). והרי זה בדוגמת ההבדל שנעשה ע"י הצמצום שע"ז בכח להפוך את העלם הצמצום לאור, ראה בהמשך שם בסוף המאמר ע' תתקמב"ג. וראה אוה"ת שם ע' ס.
41) להעיר מב' הפירושים בויהי ביום השמיני לשון שמחה או לשון צער – ראה מגילה י, ב. אוה"ת ריש פרשתנו. וראה ויק"ר פרשתנו (פי"א, ז. קרוב לסופו).
42) להעיר שבסוף פ' "זאת החי" נאמר "והתקדשתם והייתם קדושים" ופרשי' "והתקדשתם קדשו את עצמכם למטה", והייתם קדושים לפי שאני אקדש אתכם למעלה ולעולם הבא".
43) שם, פי"ג, ה.

כמו הוספה כנ"ל). – שבכללות היא גם העבודה שבזמן הבית (כבד"ה אני ישנה שם) – הרי כאשר נמשך לאח"ז אור הבל"ג – ועד, "ונגלה כבוד הוי", לעת"ל – הרי זה שייך לא רק לבחי' העלם וישות העולם (שהעלם מעורר אור הבל"ג – שבכללות הוא בזמן הגלות –) אלא גם בתכונות וגדרי הנבראים.
וכ"ה גם במשכן שהוא תיקון לסילוק שכינה להיות דירה בתחתונים (לקו"ת צו י, ד. וראה המשך באתי לגני ה'ש"ת בתחלתו): ע"י עבודת המטה שמתחלקת בכללות בו, ז' ימה"מ, שנמשך האור שלפ"ע העולמות בתכונות וגדרי הנבראים הרי"ז ההקדמה שהשראת השכינה, וירא כבוד ה" (פרשתנו ט, כג), האור הבל"ג שלמע' מהשתל' ביום החי' יהי' באופן של "שמיני", היינו לא רק "בתחתונים" (עצם העלם העולם) אלא גם בפרטי גדרי הנבראים – שבמספר ז' (וראה פירשי' ט, יד "להשרות שכינתו במעשה ידיכם כו". ושם כט "כל הטורח שטרחנו כו").
35) סוף פרשתנו.
36) תו"כ, ופירשי' קדושים כ, כו.
37) ויק"ר פרשתנו פי"ג, ג.

שלימות המנוחה – בגאולה האמיתית והשלימה,

איז פֿאַרשטאַנדיק, אַז אידן זיינען שוין דערצו גרייט, און האָבן שוין דעם „לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע“ [אַזוי ווי ס'איז געווען בארבעים השנה נאָך יציאת מצרים, וואָס כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות].

כל גלות, כיון שהחידוש והגילוי של זאת החי' גוי' להבדיל גוי' הוא הענין הנפעל ע"י הגליות, שהמשכה מזה תבוא בגילוי לעת"ל, כנור של „שמונה נימין“.

וכמו שמסיים במדרש: „ואת החזיר זו אדום כו' ולמה נקרא שמה חזיר שמחזרת עטרה לבעלי' הדא הוא דכתיב ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו והיתה לה' המלוכה“.

(משיחת אור ליום ד' פ' שמיני, כ"ו ניסן תנש"א)

„כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות“¹:

כאו"א יכול לראות בגלוי שהנסים דיציאת מצרים משתקפים כעת בהנצחון בימינו אלו – הן בעצם הנצחון והן בזמן בו הוא התרחש, ובמיוחד – בימים זכאין דחודש ניסן:

. . . עוד לפני חג הפסח – אירע ה"למכה מצרים בבכוריהם"², שה"בכורים" דאומות העולם³ (כולל ממדינת מצרים ומדינות הערביים הסמוכות לה) – כפי החלטת באי כחם ב"אומות המאוחדות" („יונייטעד ניישענס“) – נלחמו והיכו את „מצרים“, צורר היהודים, (מצרים מלשון⁴) „מיצר" לישראל ר"ל,

וביום הפורים שנה זו – „שנת אראנו נפלאות" – אירע הנצחון (כפי שהכריזו אוה"ע), והמפלה שלו, באופן ד"למכה גו" (לא „להורג"), ודוקא באמצעות אינם יהודים („בכוריהם"), אשר נזפו בו וביזו אותו, והכריחו אותו להתחרט על פעולותיו עד אז,

הוא הוכרח להודות ולקבל ולקיים את כל הציוויים וההוראות והדרישות שניתנו לו מ"בכוריהם": לשחרר חלק משבויי המלחמה, וגם לקיים את יתר הדברים שדרשו ממנו.

ואח"כ הי' ההמשך בזה – בחודש ניסן, ובו גופא – בימי הפסח, „זמן חירותנו" – ש"בכוריהם" בה"יונייטעד ניישענס" המשיכו בניזיפה

Reprinted with permission of:

“Vaad L'Hafotzas Sichos”

by:

Moshiach Awareness Center,

a Project of:

Enlightenment For The Blind, Inc.

602 North Orange Drive.

Los Angeles, CA 90036

Tel.: (323) 934-7095

Fax: (323) 934-7092

<http://www.torah4blind.org>

e-mail: yys@torah4blind.org

Rabbi Yosef Y. Shagalov,
Executive Director

Printed in the U.S.A.

שמיני ג

ביאת המשיח בכחו ובאחריותו של כאו"א

והגבלות הקשורות בזה (שבאות מבחי גבורה), דוקא בזה ישנו הכח להביא את הגאולה (מלכות שבגבורה), כנ"ל בארוכה.

וע"ד „כל המקיים את התורה מעוני סופו לקיימה מעושר". ועד"ז - ע"י העבודה בעוני הגלות, אין עני אלא בדעת, מקבלים את העשירות האמיתית בדעת ועשירות בפשטות - בגאולה האמיתית והשלימה.

ועאכו"כ לאחרי שכבר עברו ו"יצאו יד"ח כל המדידות והגבלות ד"עוני" (בדורות שלפני זה), וכעת ישנה חירות והרחבה בפשטות ממלכות האומות, ויכולים ללמוד תורה ולקיים מצוות מתוך מנוחת הנפש ומנוחת הגוף [ולזה נוסף בדורות האחרונים גם הענין ד"עושר" בתורה - ע"י הדפסת והפצת ריבוי ספרים (שהלקם) היו גנוזים עד עתה].

ומטעם זה (המעלה בעבודה בזמן הגלות) - גם בגאולה יהיו שתי המעלות, הן מעלת הגאולה והן מעלת הגלות (המעלה דעבודה מתוך אתכפיה, ומתוך מדידה והגבלה, „מעוני"). וע"ד האמור לעיל בנוגע לשלימות ב"שמיני שמונה שמינה" -

א. „השייכות הכל ענינים אלו [„שמיני שמונה שמינה", התחלת פרקי אבות, סיום „שני שבועות לעומר", ו"מחר חודש" עם הגאולה האמיתית והשלימה, שצריכה מיד לבוא כבר, ובפרט בעמדנו בשנת ה' תהא שנת אראנו נפלאות, ובה גופא - בסיום חודש ניסן, ובסמוך לכניסה לחודש אייר:

אע"פ שנמצאים בהעלם והסתר דגלות - הרי אדרבה: דוקא ע"ז ש"פקד מושבך", יהודי (שיש לו בחי' דוד שבו) אינו נמצא במקום מושבו האמיתי, סמוך על שולחן אביו, בארץ הקודש בירושלים עיר הקודש בביהמ"ק - דוקא ע"ז נעשה „ונפקדת", שהקב"ה „מתמסר לגמרי" ל"זכירת" בני, „פקוד פקדתי אתכם", וגואל אותם בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו; דוקא ע"י העלם הלבנה (וישראל הדומין ומונין ללבנה) נעשה מולד הלבנה מחדש, „שהם עתידין להתחדש כמותה".²

ועוד ועיקר: ע"י „מעשינו ועבודתינו כל זמן משך הגלות" מביאים את הגאולה - כי הגם שנמצאים בהעלם והסתר הגלות, עם כל המדידות

משיחות ש"פ שמיני, מבה"ח וער"ח אייר ה'תנש"א. טעיפים יא"ט. נדפס בסה"ש תנש"א ח"א ע' 485 ואילך. תרגום מאידית.

(1) סוכה כט, א. ב"ר פפ"ו, ג. חז"א רלו, ב.
(2) נוסח קידוש לבנה - סנהדרין מב, א.

איבערטרעגן (ברצון שלם ומתוך שמחה וטוב לבב) אין ארץ הקודש, צוזאמען מיט זייערע משפחות].

און ביז אַז די מדינה אַליין איז זיי מסייע צו אַרויסגיין, בדוגמא ווי ס'איז געווען ביציאת מצרים, וואָס תכליתה איז געווען צו גיין אין ארץ הקודש (והבאתי אתכם אל הארץ גו''), כולל אויך - סיוע פון די דברים גנוזים פון „מצרים" (כנ"ל), אַז מ'נוצט דאָס אויך, ביז אַז אַ טייל דערפון - און אויך פון אַנדערע געלטער פון אַנדערע מדינות - קומט אָן צו אידן, אחינו בני ישראל וואָס זיינען ערשט אַרויס (און גייען איצט אַרויס) ב"יציאת מצרים", פון „מצרים" (מלשון מיצרים וגבולים) פון מדינה ההיא, בדוגמא ווי ס'איז געווען ביציאת מצרים בפעם הראשונה, אַז „וינצלו את מצרים", ביז אַז „אף מה שלא היו שואלים היו נותנים להם",⁸ און אויך די דברים גנוזים.⁹

. . . ויהי רצון אַז דער אויבערשטער זאָל העלפן יעדער איד ער זאָל האָבן די „ענינים לראות (במילא) אזנים לשמוע", און „לב לדעת"¹⁰ - צו זען „המסות הגדולות אשר ראו עיניך האותות והמופתים הגדולים ההם"¹¹, די נסים גלויים וואָס קומען פאַר בכל יום,

ובפרט אַז מ'האַלט שוין נאָך די „ארבעים שנה"¹² זיין במדבר העמים (פון גלות), אין אַ מצב פון „(ארבעים שנה) אקוט בדור"¹³, און מ'האַלט שוין באַ „יבואון אל מנוחת"¹⁴, אין ארץ הקודש וירושלים¹⁵, ביז „שלם",

(5) וארא ו, ח.

(6) ראה תו"א וארא נז, ב ואילך. בשלח סד, א.ב. יתרו עא, ג ואילך. ובכ"מ.

(7) בא יב, לו.

(8) פרש"י שם, ממכילתא עה"פ.

(9) ראה שמו"ר פי"ד, ג. ועוד.

(10) תבוא כט, ג.

(11) שם, ב.

(12) ולהעיר שכבר עברו ארבעים שנה מעת הסתלקות כ"ק מו"ח אדמו"ר בשנת ה'שית, כמדובר כמ"פ.

(13) תהלים צה, י.

(14) שם, יא.

(15) פרש"י שם.

(3) אבות פ"ד מ"ט.

(4) ראה נדרים מא, א. כתובות סח, א.

(5) ועד שנאמר „אורך ה' כי אפת ביי" (ישעי' יב, א).

און דערנאָך איז געווען דער המשך בזה – אין חודש ניסן, און דעמולט גופא – בימי הפסח, „זמן חירותנו“ – אַז „בכוריהם“ אין די „יוניטעד ניישענס“ האָבן ממשיך געווען אין דער נזיפה ובזיון שלו:

בימי הפורים ולאחרי זה האָט מען נאָך ניט געוואוסט וואָס וועט זיין דער המשך, ווי ווייט מ'וועט אים מבזה ומזיק זיין, ווי שטאַרק ער וועט בלייבן, וויפל ער וועט דאַרפן מודה זיין און אָפּצאָלן, און ווי ער וועט דאָס אַלץ אָננעמען, אָדער דאָס וועט זיין דורך אַנדערע; דערנאָך בימי חודש ניסן, בימי הפסח – זיינען „בכוריהם“ אַרויס מיט אַ נזיפה חזקה און אַ החלטה למסקנא ותנאים חזקים (נוסף אויף די הוראות שלפני זה) ווי סאַדאָם דאַרף זיך אויפפירן, און אויך זעען און פאַרזיכערן אַז ער זאָל דאָס מקיים זיין: באַפרייען די שבויים, אומקערן דאָס וואָס ער האָט צוגענומען, און אפּצאָלן פאַר די נזקים און היזקות וואָס ער האָט איצטער געטאָן (און אויך אויף דעם וואָס ער האָט פריער געטאָן).

ובהמשך ימי החודש, ביז אין די לעצטע טעג פון דעם חודש, איז אין דעם נס צוגעקומען נאָכמער – אַז ער האָט דערצו אַלץ מסכים געווען, און אָן קיין ווידערשטאַנד און מלחמה,

ביז אַז ער האָט מגלה געווען געלטער און רכושים וואָס ער האָט באַהאַלטן (און ביז איצטער האָט מען גאָר ניט געוואוסט אַז ער האָט דאָס געהאַט).

. . . נאָך אַן ענין אין די געשעענישן בומן האחרון אין וועלכן מ'זעט נסים ונפלאות – איז די יציאה פון אַ ריבוי אידן ממדינה ההיא, וועלכע איז בדוגמת יציאת מצרים:

לאחרי אַ ריבוי שנים פון אַ הנהגה באופן אחר לגמרי, אין וועלכע אידן האָבן פון דאָרטן ניט געקענט אַרויסגיין – איז דוקא בשנה זו ובשנה שלפני האָט די מדינה אויפגעעפנט אירע טירן צו אַרויסלאָזן אידן זיי זאָלן גיין אין ארץ הקודש [און אפילו אויב, מאיזה סיבה שתהי', האָבן אַ טייל פון זיי זיך מתעכב געווען אין אַנדערע מדינות לפי שעה (אין ארצות הברית אָדער אוסטרעליא וכיו"ב) וועלן זיי בקרוב זיך

ו„איני מבקש כו' אלא לפי כחן“⁸ [ולא רק ש„מבקש כו' לפי כחן“, אלא שהקב"ה גם מסייע בעבודה זו ו„הקב"ה עוזרו“] – מובן שלכל יהודי יש הכחות לעשות את „מעשינו ועבודתינו“ לשמש את קונו,

ולעשות זאת בשלימות – לא רק כמסייע ועוזר לזולת, אלא שהוא בעצמו עושה את העבודה, לפום שיעורא דילי', בשלימות; עד שנעשה „שותף להקב"ה“ בעבודה זו, ששותף אמיתי אינו רק מסייע וכיו"ב, אלא הוא שותף בכל הפרטים וענינים ובאחריות הדבר וכו'.

וכל זה הוא בהוספה על כך שיהודי, בהיותו „חלק אלוהה ממעל ממש“⁹, „חלק הוי' עמו“¹⁰, יש לו הכחות הגדולים ביותר לפעול את הענינים הגדולים ביותר. עד שיש לו הציווי „קדושים תהיו כי קדוש אני“¹¹, וכידוע הפירושו¹² בזה ש„יכול כמוני“¹³ בניחותא.

ג. נוסף על כללות כח הנ"ל שיש לכאו"א – מתוסף בכל הנ"ל יותר כח מצד כללות השנה – שנת אראנו נפלאות:

כיון ש„אראנו“, הקב"ה בעצמו

החיבור דמעלת הבל"ג ומעלת הגילוי הגבול וההעלם [ועד"ז יהיו אז אראנו נפלאות – הן בטבע והן בנס, כדלקמן].

ב. ומה ישנה גם הוראה בנוגע לעבודת בני", ובענין שהומן גרמא – להביא את הגאולה האמיתית והשלימה:

יהודי יכול הרי לטעון: כיון שהוא מדוד ומוגבל, כולל מצד ההגבלות דטבע העולם, וחלק חשוב מהיום הוא עסוק (ע"פ תורה) בדברי רשות, אכילה שתי' שינה, ובפרט בזמן הגלות כשישנם כמה מדידות והגבלות והעלמות על עבודת ה' בשלימות וכי' וכי' – אין לו לכאורה אפילו כח לעשות עבודה קטנה יותר, עאכו"כ אין לו כח להביא את הגאולה האמיתית והשלימה?!

אומרים לו – שביאת המשיח „תלוי במעשינו ועבודתינו כל זמן משך הגלות“ דוקא, וכיון שהגאולה עדיין לא הגיעה ה"ז גופא ראי' שהדבר תלוי ב„מעשינו ועבודתינו“ דדורנו זה.

ואדרבה: דוקא ע"י העבודה במדידות והגבלות ובהעלם והסתר (שבאה מגבורה) – דוקא בזה טמונים כחות נפלאים, שיש בכחם להביא את הגאולה. וכפס"ד הרמב"ם שעי' מצוה אחת יש בכחו של יהודי ל„הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות וגרם לו ולהם תשועה והצלה“.

וכיון ש„אני נבראתי לשמש את קוניי" – כל יהודי, אנשים נשים וטף,

8 במדב"ר פי"ב, ג.

9 סוכה נב, ב. קידושין ל, ב. וראה תניא פי"ג.

10 תניא רפ"ב.

11 האינינו לב, ט.

12 ר"פ קדושים. וראה פרשתנו יא, מד.

13 מאור עינים עה"פ. וראה אוה"ת ר"פ

קדושים. לקו"ש ח"ז ע' 321.

14 תוי"כ עה"פ.

6 הל' תשובה פי"ג ה"ד.

7 משנה וברייתא סוף קידושין.

הוספה בשורת הגאולה

יט.

„כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות“¹:

יעדערער קען זען בגלוי ווי די נסים פון יציאת מצרים שפיגלען זיך אָפּ איצטער אין דעם נצחון בימינו אלו – סיי אין דעם עצם נצחון און סיי אין דעם זמן ווען דאָס קומט פֿאַר, ובמיוחד – אין די ימים זכאין פון חודש ניסן:

. . . נאָך פֿאַר חג הפסח – איז געווען דער „למכה מצרים בבכוריהם“², אז די „בכורים“ פון אומות העולם³ (כולל פון מדינת מצרים און די מדינות ערביים הסמוכות לה) – כפי החלטת באי כחם אין די „יונייטעד ניישענס“ – האָבן מלחמה געהאַט און געשלאַגן „מצרים“, אַ צורר היהודים, (מצרים מלשון⁴) „מיצר“ לישראל ר"ל,

וביום הפורים שנה זו – „שנת אראנו נפלאות“ – איז געווען דער נצחון (ווי די אוה"ע האָבן מכריז געווען), און זיין מפלה, באופן פון „למכה גו“ (ניט „להורג“), און דוקא דורך ניט־אידן (בכוריהם), וועלכע האָבן אים נוזף און מבזה געווען, און מכריח געווען אַז ער דאַרף חרטה האָבן פון פעולותיו עד אז,

און ער האָט געמוזט מודה זיין און אָננעמען און מקיים זיין די אַלע ציוויים והוראות און פֿאַדערונגען וואָס ער האָט באַקומען פון „בכוריהם“: באַפרייען אַ טייל פון די מלחמה־געפאַנגענע, און אויך מקיים זיין די אַנדערע זאַכן וואָס מ'האַט פון אים געפֿאַדערט.

(1) מיכה ז, טו.

(2) תהלים קלו, י. וראה מדרש תהלים שם. רש"י ומצוד"ד שם.

(3) והרי כל המלכיות נקראות על שם מצרים (ב"ר פט"ו, ד).

(4) ב"ר שם.

לקוטי

שמיני ג

שיחות

מראה נפלאות – הכל מתגלה: הן הנפלאות כפשוטן בהנהגה נסית, נסים גלויים ונפלאים, הן הנפלאות שנמצאים (בהסתר) בהנהגה טבעית – כולל כח הפועל בנפעל – כפי שהקב"ה מהווה כל נברא מאין ליש בכל רגע ורגע מחדש¹⁵, באופן נפלא, כיון ש„הוא לבדו בכתו ויכלתו לברוא יש מאין כו“¹⁶, עד גם הנפלאות שישנם בעולם והסתר דעולם וגלות (עד – בחי" ישות חושך סתרו), שדוקא עי"ז נעשה „ונפקדת“.

ומעין נסים ונפלאות אלו כבר התחילו לראות עכשיו בשנת אראנו נפלאות (אע"פ שעדיין נמצאים בגלות), ובפרט בחודש אדר, ויתירה מזו – בחודש ניסן, מלשון נס ונסי נסים, וההמשך של זה בחודש אייר. ובהדגשה – בעמדנו עתה בסוף חודש ניסן, הבא לאחרי חודש אדר, וקרוב ממש לתחלת חודש אייר: חודש אדר קשור בכללות עם נס פורים שהוא נס המלוּבש בטבע¹⁷. והרי חודש אדר „בריא“¹⁸ (תקיף¹⁹) מזלי"ו ובריאות היא ברכה בטבע. חודש ניסן קשור עם נסים גלויים שלמעלה מדרך הטבע. ומוזה באים לחודש אייר – ר"ת²⁰ אברהם יצחק יעקב רחל, ד' רגלי המרכבה

ובפרט ששבת זו היא גם הספירה ד„מלכות שבגבורה“, גילוי מלכא משיחא מתוך גבורת הגלות, ושבת פ' שמיני, שבה נפעלת השלימות ד„שמיני שמונה שמינה“ – שקשורה במיוחד עם משיח צדקנו – ה„כנור של ימות המשיח“ הוא של „שמונה נימין“²⁴, כיון שאז יהי' הגילוי דאלקות שלמעלה מעולם, הגאולה מהמדידות והגבלות דגדרי העולם, וביחד עם זה כפי שזה נמשך בעולם („שמיני שמונה“).

עד שזה מביא מיד את הענין דתשיעי ודעשירי יהי' קדש – השלימות דעשרה בגאולה האמיתית והשלימה („עלי עשור“²⁵), „כנור של עשרה נימין“²⁴ (שלמעלה מכנור של שמונה נימין).

(21) ראה חי' חת"ס לשבת קמו, ב. שער יששכר (להרה"צ כו' ממונקאטש) מאמר אייר (בשם סה"ק).
(22) בשלח טו, כו.
(23) שם. וראה צפע"נ לרמב"ם הל' תשובה פ"ב ה"ב (בסופו).
(24) ערכין יג, ב. וש"נ.
(25) תהלים צב, ד.

(15) שעהייה"א פ"א.
(16) אנה"ק ס"כ (קל, ריש ע"ב).
(17) תו"א מג"א צג, סע"ג ואילך. שם ק, א. ובכ"מ.
(18) תענית כט, ריש ע"ב.
(19) גירסת הרא"ש שם.
(20) מא"א מערכת א' אות פד. ב"ש לאה"ע סקכ"ו ס"כ. מגלה עמוקות אופן קכא.

ודרישה מיוחדת), והם מגיעים בארץ ישראל, גם בלי הגבלות (לא כפי שהי' בזמן לפני זה, כידוע ומפורסם) – שזהו מהגילויים שלמעלה ממדידה והגבלה הבאים עוד בסוף זמן הגלות.

ה. ובפשטות:

כל יהודי, אנשים נשים ואפילו טף, יש לו האחריות להוסיף בעבודתו להביא את משיח צדקו בפועל ממש!

ומזה מובן, שאין מקום כלל שבמקום לפעול בעצמם יסמכו על אחרים או יטילו את העבודה על אחרים – אלא שזו היא העבודה דכל אחד ואחת, כאו"א צריך לעשות בעצמו את העבודה „לשמש את קוני” (שלשמה „אני נבראתי”), ובודאי שיש לו הכחות ע"ז (כיון ש„איני מבקש כו' אלא לפי כחן” כנ"ל).

ובמה מתבטאת עבודה זו – הרי זה ג"כ בפשטות: בהוספה בתורה ובמצוות, בלימוד התורה – נגלה דתורה ופנימיות התורה, ובקיום המצוות בהידור,

כולל ובמיוחד בענין שהזמן גרמא – קיום המנהג (כמש"כ אדמו"ר הזקן בסידורו) לומר (וללמוד) פרקי אבות (לאחר תפלת מנחה³⁰) בשבתות בין פסח ועצרת, ובכל שבתות הקיץ³¹.

ונוסף על הוספת עצמו בזה –

30) ולהעיר מהמנהג המפורסם ללמוד ולחזור חסידות לאחר תפלת מנחת שבת. אבל מובן, שזהו בהוספה על קיום דברי אדה"ז בסידורו בנוגע אמירת פרקי אבות בשבתות אלו.
31) ראה לעיל הערה 6-8.

(* בספר השיחות.

אבות – המביא לבירור וזיכוך חומריות הגוף – נוגע לכל יהודי, מקדימים ש„כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא” (עולם התחי', נשמות בגופים), מאחר ש(גם) הגוף של „כל ישראל” הוא „מעשה ידי” של הקב"ה²⁶; ואדרבה, דוקא ב„מעשה ידי” ישנו ה„להתפאר”, כי דוקא „סוף מעשה” הוא „במחשבה תחלה”.

ולכן שום יהודי אינו יכול להבטל ממנה²⁷, שלא לקיים מילי דאבות – ובשני הקצוות:

אין גוף שאינו יכול להתברר, כי

26) ע"פ המבואר בפנים – ש„מעשה ידי” קאי על הגוף – מתוך מה שהתנא מביא גם סיום הכתוב (וכקושיית המפרשים) – כי דוקא מזה מוכח שאירי בעולם התחי' שהוא נשמות בגופים (משא"כ הלשון „ארץ” אפשר לפרש על ג"ע – ראה לקו"ת ואתחנן ט, א. ועוד).

ועפ"ז מובן מה שהרמב"ם לא גריס סיום הכתוב במשנה (ראה פיה"מ הוצאת קאפח סנהדרין שם. רמב"ם הל' תשובה פ"ג ה"ה. וראה שינויי נוסחאות למשניות סנה' שם), כי לדעתו עולם הבא קאי על (ג"ע) עולם הנשמות (ראה פיה"מ חלק שם. וראה הל' תשובה פ"ח).

27) אבות ספ"ב.

28) חוץ מאלו שאין להם חלק לעוה"ב (סנה' שם) שגופם כלה (ראה תשובות וביאורים שם אות ד"א, ו"ש). וראה לקו"ש ח"ח ע' 409 הערה 71 ובשו"ג שם. ואכ"מ.

29) ראה עד"ז תורת שלום ע' 135. וראה שם ע' 11.
30) ראה גם לקמן ע' 417. ולהעיר ממכתב כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב נ"ע (נדפס בקונטרס ומעין ע' 17. היום יום בתחלתו): להמשיך בחי' עומק ופנימיות תורת ה'. לגרש מאתנו כל מדה רעה ומגונה מהמדות הטבעיות כו' (נת' בשיחת ש"פ וישב תשכ"א).

(* אגרות קודש שם ע' קמח ואילך. המו"ל.

תחיית המתים, מובן, שהשכר דתחה"מ נעלה יותר מהשכר בג"ע - א"כ כיצד מתאים הדבר עם כך, שג"ע הוא השכר על אופן עבודה נעלה יותר (השגת התורה) שאינו שייך באופן שוה בכל יהודי, והשכר של תחה"מ הוא על עשיית המצות, עבודה, "פשוטה" הרבה יותר, שלכן היא ישנה בכל ישראל?

הביאור בזה:

אע"פ שבחיצוניות הטעם שכל ישראל שוים בעניני עשי, הוא מכיון שהעשי נמוכה מכל הכחות, שכן זהו ענין שאינו מכריח רגש הלב ולא הבנה והשגה שבמוח - אבל הטעם הפנימי לכך, הוא מצד המעלה שישנה בעשי - ובלשון המשנה במס' אבות¹⁸ המעשה עיקר:

פנימיות הכוונה העליונה היא, שישאל יעשו דירה לו ית' בתחתונים, בעוה"ז התחתון שאין תחתון למטה ממנו¹⁹, וכמאמר²⁰: סוף מעשה במחשבה תחלה. וכוונה זו מתבצעת בעיקר ע"י העבודה של מעשה המצות, שעל ידם נפעל בירור וזיכוך הגוף ועניני העולם, כמבואר בתניא²¹ בארוכה.

ומכיון שכל ישראל הם - בלשון הכתוב (הראי' שבמשנתנו) - „נצר מטעי מעשה ידי" של הקב"ה - מרגיש כל יהודי כוונה זו ומבצעה בפועל. בגילויים" ישנם חילוקים בין יהודי אחד לשני (ועד שיכול להיות אחד כזה

(18) פ"א מ"ו.

(19) תניא פל"ו.

(20) פיוט לכה דודי. וראה תו"א ר"פ ויגש.

ועוד.

(21) פל"ו.

צריכים להשפיע גם על אחרים שיוסיפו [ובפרט אם אצלו (המשפיע) בעצמו הי' חסר קודם בשלימות בקיום עבודתו, צריך הוא הרי להוסיף בזה כפליים לתושי, כולל ע"י השפעה על אחרים בזה], ובכללות העבודה דהפצת התורה והיהדות והפצת המעיונות חוצה שמביאה במיוחד „אתי מר" דא מלכא משיחא³².

וכל זה - מתוך הצפי' והתשוקה וכו' חזקה להגאולה³³ - „אחכה לו בכל יום

(32) אגה"ק הידועה דהבעש"ט - נדפסה בכש"ט בתחלתו. ובכ"מ.

(33) בל' חז"ל - „צפית לישועה" (שבת לא, ע"א). וראה רמב"ם הל' מלכים רפ"א: „כל מי שאינו מאמין בו (במלך המשיח), או מי שאינו מחכה לביאתו כו'". וראה לקו"ש חלק ל' ע' 182-3. וש"ב.

ויה"ר שע"י כל ההחלטות טובות דבנ"י בכל מקום שהם להוסיף בעבודתם, ועאכו"כ ע"י קיום ההחלטות בפועל - שזה יפעל כבר את פעולתו, ומיד, ויביא את הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, וכימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות,

ועוד ועיקר - תיכף ומיד ממש.

(34) נוסח „אני מאמין". וראה לקו"ש חכ"ג ע' 394.

פרקי אבות

כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא

א. מנהג ישראל, שלפני כל פרק מפרקי אבות אומרים את המשנה: „כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא שנאמר² ועמך כולם צדיקים לעולם יירשו ארץ נצר מטעי מעשה ידי להתפאר.“ שמכך מובן, שתוכן המשנה (אודות השכר של כל יהודי לעולם הבא) נוגע ביחוד כהקדמה ללימוד מס' אבות.

וצריך להבין: הרי עולם הבא הוא השכר על כל עבודת התורה ומצות לכל פרטי - לא רק על קיום „מילי דאבות“ - א"כ מדוע אומרים משנה זו דוקא קודם ללימוד מס' אבות?

ב. בנוגע להוראות של מס' אבות מצינו שני קצוות:

מצד אחד, תוכן המסכתא הוא -

ממאמר* ושיחת ש"פ אחרי תשל"ג. נדפס בלקו"ש ח"י"ז ע' 343 ואילך. תרגום מאידית.

(1) סנהדרין ר"פ חלק.

(2) ישע"י ס, כא.

(3) ואדרבה, מכיון שקיים מילי דאבות שייך ל„מאן דבעי למהוי חסידא“ (ב"ק ל, א) - מובן, שעבודתו אינה (ע"מ לקבל פרס) בשביל השכר דעוה"ב, כ"א לשמה.

(4) בפשטות י"ל, כי מכיון שהוראות דאבות הן מילי דחסידותא, יש מקום לטעות שאינן שייכות לכא"א מישראל; ולכן מקדימים משנה זו המדברת ע"ד מעלת „כל ישראל“ (שלכולם יש חלק לעוה"ב), שמה מובן שביכולת כ"א מישראל (ומחובתו) לקיים מילי דאבות. וראה לקמן בפנים סעיף וא"ו.

(* נדפס בקונטרס בפ"ע (קה"ת, תש"ג). תמו"ל.

ביניהם היא מההקדמה „כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא“, כדלקמן.

ג. ויובן זה ע"פ הביאור הידוע במשנה:

„עולם הבא“ פירושו - עולם התחי"י⁹, נשמות בגופים. וזהו החידוש במשנה „כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא“: השכר¹⁰ דגן עדן - עולם הנשמות - אינו שוה ב„כל ישראל“ (ועד שישנם כאלה שכלל אינם זוכים לג"ע¹¹); משא"כ עולם הבא - עולם התחי"י, כשהנשמות יהיו בגופים - הוא (בעיקרו) „בשוה לכל ישראל“¹², „כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא“¹³.

הטעם לכך הוא¹⁴: השכר דגן עדן -

(9) עייג"כ הל' תשובה להרמב"ם פ"ג (ה"ו ואל"ך) ופ"ד. חיבור התשובה להמאירי. ועוד.
(9*) רע"ב (ועוד) סנהדרין שם. מדרש שמואל כאן. וראה הנסמן בתשובות וביאורים סי' ח"א הערה 1. וראה לקמן הערה 26.

(10) ראה בהבא לקמן: תו"א יתרו עג, ב (וראה לקו"ת שלה מו, ד). ד"ה כי ישאלך עטר"ת והש"ת פ"א. המשך תער"ב ח"ב ע' א'ק"ב ואילך. וראה בארוכה תשובות וביאורים שם*.

(11) ראה חגיגה (טו, ב) דלולי תפלת ר"מ לא הי' אחר נכנס לג"ע. וראה חגיגה (שם, א) „נטל חלקו וחלק חברו (הרשע) בג"ע“.

(12) ל' הלקו"ת שם. וראה המשך תער"ב שם, דאף שגם בתח"מ יש חילוקי מדרי' מ"מ יש חילוק בזה בין ג"ע לתח"מ, עיי"ש.

(13) ויש אלה שלמעלה מדרגא זו - בן עוה"ב ומוזמן לחיי עוה"ב (ראה שער מאמרי רז"ל לסנהדרין שם). וי"ל דבכלל מאתיים מנה.

(13*) בד"ה כי ישאלך הנ"ל (וראה תו"א שם) מבאר הטעם, כי בג"ע מאיר מבחי' ממכ"ע שיש בה התחלקות, ובתח"מ - מבחי' סוכ"ע

(9) עייג"כ הל' תשובה להרמב"ם פ"ג (ה"ו ואל"ך) ופ"ד. חיבור התשובה להמאירי. ועוד.
(9*) רע"ב (ועוד) סנהדרין שם. מדרש שמואל כאן. וראה הנסמן בתשובות וביאורים סי' ח"א הערה 1. וראה לקמן הערה 26.
(10) ראה בהבא לקמן: תו"א יתרו עג, ב (וראה לקו"ת שלה מו, ד). ד"ה כי ישאלך עטר"ת והש"ת פ"א. המשך תער"ב ח"ב ע' א'ק"ב ואילך. וראה בארוכה תשובות וביאורים שם*.
(11) ראה חגיגה (טו, ב) דלולי תפלת ר"מ לא הי' אחר נכנס לג"ע. וראה חגיגה (שם, א) „נטל חלקו וחלק חברו (הרשע) בג"ע“.
(12) ל' הלקו"ת שם. וראה המשך תער"ב שם, דאף שגם בתח"מ יש חילוקי מדרי' מ"מ יש חילוק בזה בין ג"ע לתח"מ, עיי"ש.
(13) ויש אלה שלמעלה מדרגא זו - בן עוה"ב ומוזמן לחיי עוה"ב (ראה שער מאמרי רז"ל לסנהדרין שם). וי"ל דבכלל מאתיים מנה.
(13*) בד"ה כי ישאלך הנ"ל (וראה תו"א שם) מבאר הטעם, כי בג"ע מאיר מבחי' ממכ"ע שיש בה התחלקות, ובתח"מ - מבחי' סוכ"ע

ומאחר שבהגת התורה ישנם (וצריכים להיות¹⁵) חילוקים בין יהודי אחד לשני, ועד - מן הקצה אל הקצה¹⁶, לכן „כל ישראל“ אינם שווים בשכר עבודה זו - גן עדן;

משא"כ עיקר קיום המצות הוא ענין של עשרי, שבאפשרותו של כל אחד לעשות זאת, וכל יהודי אכן עושה זאת בפועל ומקיים מצות, עד (כמאמר רז"ל¹⁷) שאפילו פושעי ישראל „מלאין מצות כרמון“ - והיות שעבודת המצות ישנה בכל ישראל¹⁶, לכן „כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא“.

ד. אמנם צריך להבין: היות שעיקר תשלום השכר הוא בזמן (שלאחר)

שלמעלה מהתחלקות ולכן מאיר לכל ישראל בשוה. אבל מובן, שסיבת החילוק בין השכר דג"ע ותח"מ היא מצד החילוק בהעבודות המביאות ב' סוגי שכר הנ"ל, כדלקמן בפנים (ולכאורה כ"ה הפי' במ"ש בתו"א שם; ובבחי' זו אפי' פושעי ישראל מלאים מצות כרמון. וראה אמ"ב שער הק"ש פכ"ה).

(14) להעיר אשר בג"ע ישנו לימוד התורה (תניא פמ"א נה, סע"א) מגמ' זוהר. וראה מקומות שבהערה הבאה) ואין שם קיום מצות.

(14*) ראה אגה"ק סי"ז. ובארוכה - סהמ"צ להצ"צ מצות ציצית פ"א. ד"ה כי ישאלך הנ"ל. ובכ"מ.

(15) שהרי לשלימות הקומה צ"ל ראש כו' ורגל.

(16) ראה סד"ה בשעה שהקדימו תער"ב. ועוד.
(17) חגיגה בסופה.

(5) בריש המס'.
(6) ראה בארוכה דרך חיים להמהר"ל בריש המס', בביאור משנה זו.
(7) ב"ק שם.
(8) מדרש שמואל בהקדמה.